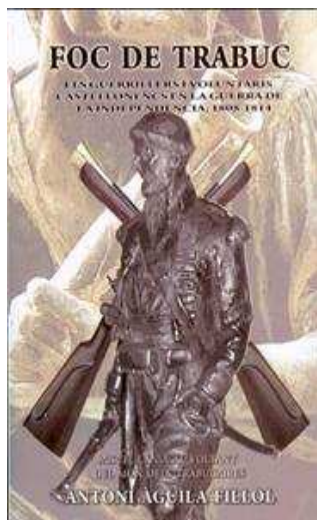

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE “FOC DE TRABUC”

Divendres, 10 de Juliol de 2009

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE “FOC DE TRABUC”

"Foc de trabuc" arreplega la història i tradició castellonenca de l'ús d'este arma de la guerra de la Independència i la seua integració al món de la festa.

El regidor de Cultura de l'Ajuntament de Castelló, Miguel Ángel Mulet, va presentar dins dels actes de la festivitat de Sant Cristòfol, patró de la ciutat el llibre "Foc de trabuc", escrit per Antonio Àguila i amb el suport de la colla xaloc i l'esquadra de trabucaires de Castelló. Mulet va estar acompanyat per María Mulet, regina de les festes i Juanjo Trilles, president de la Federació de Colles.

L'edil va destacar que *"aquest és un volum que recull un ardu treball de documentació i moltes experiències d'unes associacions i col·lectius que col·laboren any rere any amb totes les manifestacions festives de Castelló, on ara els trabucs i trabucaires tenen el seu paper fonamental"*.

L'autor del llibre, Antoni Àguila, per la seua banda va fer un resum del llibre explicant l'origen d'aquestes armes que van ser les utilitzades pels guerrillers castellonencs en la guerra de la independència en el segle XIX, per a defensar la llibertat dels espanyols i la defensa de la constitució de 1812.

L'autor va recordar com aquesta arma, al llarg del temps va perdre el seu valor armamentístic

per a passar a formar part de la tradició festera, utilitzant-se amb els seus tirs per a anunciar les vespres de festes i per a acompanyar a desfilades i actes populars com s'utilitza hui en dia no sols en la Magdalena sinó en moltes altres festes.

Al finalitzar l'acte, Antonio Àguila va fer entrega al regidor de cultura d'una placa commemorativa del 10é aniversari de la colla Xaloc que es va celebrar el passat 30 de maig.

FONT: PÀGINA WEB AJUNTAMENT DE CASTELLÓ.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE FOC DE TRABUC:

Sreta Maria Mulet, Regina de les festes 2009

Sr Miguel Ángel Mulet, regidor de cultura de l'Ajuntament de Castello

Sr Juanjo Trilles, president de la Federació de Colles de Castelló

Familiars, amicss, i gent de la festa i la cultura

Bon dia

Per a mi representa un gran plaer estar hui ací reunits en aquest espai tan important per als castellonencs, especialment el dia que ha vist la llum aquest treball que té per títol "Foc de Trabuc", el qual ha estat editat gràcies a l'esforç del departament de cultura de l'ajuntament, equip al que agraiïc profundament la seua tasca, especialment a persones com Maribel, Salvador i Jaume

En primer lloc ressenyar que la gestació de la idea de recopilació documental per a l'elaboració del treball que des de hui podeu tindre en les vostres mans, va coincidir amb el naixement de l'esquadra de trabucaires de la colla Xaloc allà pel mes de maig de l'any 2004, després del acte de bateig de foc, fet que va coincidir amb el festival de l'Antiga Corona d'Aragó.

Els trabucaires que hui veieu desfilant pels carrers obrint cercaviles amb salves de pólvora, representen en ambient festiu, aquells guerrillers castellonencs que van lluitar durant la guerra de la Independència a principis del segle XIX, concretament entre els anys 1808 i 1814 . persones esperançades moltes d'elles amb aquella constitució de Cadis de 1812 familiarment coneguda com "la Pepa", origen potser de la que hui tenim.

La condició popular d'aquells combatents, va mitificar el trabuc com arma de igual origen, veritable protagonista d'aquest llibre. Les guerres que van assotar el segle XIX van anar deixant costums que, amb posterioritat, es van anar convertint en diferents formes d'alard festiu, en les quals els llegendaris i temuts trabucs, lluny ja de ser armes d'assalt de guerrillers, contrabandistes i assaltacamins, van acabar emprant-se com simples utensilis per a enlairar salves de pólvora, que, en nombroses poblacions de la nostra província solia fer la joventut les vespres de festes patronals com símbol de cridada a la festa.

Ja entrat el segle XX, aquestes antigues armes de avancàrrega, obsoletes des d'una visió tècnica, poc precises i inútils per a la caça, van anar passant a l'oblit en els corrals dels masos, els rebosts de les cases. o penjades de les parets com simples objectes ornamentals, i és per això que nosaltres, vam voler prendre el testimoni dels nostres avantpassats i des d'un plantejament festiu-cultural, recuperar aquesta tradició perduda, per a tornar a cridar a la festa, aquesta vegada amb la combinació de música i foc.

Les sensacions com el soroll, l'olor a pólvora, la música, la indumentària de l'època...també mereixen que el públic sàpiga sobre el seu origen, el seu significat, que ho reconeguen com algo propi, no com espectacle importat.

És per això que vaig sentir la necessitat d'abrigallar la nostra tasca amb un contingut històric, dels personatges que havíem elegit, pel que em vaig decidir a bussejar en arxius, documents i publicacions, i intentar en aquesta recopilació, rescatar alguns noms d'aquells personatges oblidats.

Els seus fets, els seus encerts i com no, també les seues misèries, que, a poc a poc es van vore eclipsats per altres esdeveniments que la història ha anat deixant. guerrillers, voluntaris, gent de carrer,... amb nom propi alguns, però anònims la majoria.

Diu el professor Miquel Peñarroya, morellà establert a València, que aquest treball no és un llibre d'història però parla d'història. i tampoc és un llibre de festa però parla de festa, té raó crec, en el sentit que he pretès buscar l'equilibri entre ambdós conceptes.

Proper al seu segon centenari, m'ha paregut interessant integrar també l'èpica defensa popular del pont del Millars aquell 9 de març de 1810 per part de veïns de Castelló, Almassora i Vila-real, que al costat d'un xicotet grup de clergues i soldats dispersats van caure eixe dia.

També es conta la marxa de centenars de voluntaris castellanencs que, des d'aquesta mateixa plaça que estem ara, -en referència a la plaça Major de Castelló- deixant les eines del camp, i amb precarietat de mitjans i instrucció van eixir a batre's contra els francesos a València, Saragossa i Tudela, per a acabar un reduït grapat d'ells presoners a França, dels quals la majoria no van tornar mai.

També he volgut aportar algunes dades sobre les precàries armes individuals que portaven, així com la seua indumentària i equip, amb l'objectiu de conèixer-les i afavorir el poder recrear-los en ambient festiu amb les nostres rèpliques actuals.

En aquest treball es fa una proposta sobre la música i el foc com una aportació de la nostra colla, combinació per a donar-li major realç a les cercaviles de trabucaires de Castelló.

I per a acabar, considerant l'ús de salves de pólvora com una forma de fer festa molt estèsa, i sobretot molt mediterrània, també es fa un repàs d'alguns llocs on existeix la tradició polvorística amb armes de avancàrega en sentit festiu, cultural o religiós.

Amb aquest treball, sens dubte he vullgut ressaltar una vegada més la gran il·lusió dels components de la colla Xaloc pel seu treball, a qui no puc deixar d'agrair ací el seu interès, recolçament i afecte mostrats en tot moment,

A la meua família pel seu suport, paciència i temps que no els he dedicat, a Ito, el gran col·laborador en temes lingüístics, persona que sempre està disposada a treballar desinteressadament quan se li ha demanat

A la Federació de Colles de Castelló, per la seua confiança. i a totes aquelles persones que m'han assessorat en aquest i altres treballs.

Gràcies a tots una vegada més, per la vostra presència i espere que aquest llibre siga del vostre gust

ANTONI AGUILA I FILLOL, COMPONENT DE LA COLLA XALOC, DOLÇAINER I TRABUCAIRE. CASTELLÓ A 10 DE JULIOL DE 2009.